

Ontwikkelingssamenwerking in Europees verband

Wat weet en vindt de Nederlandse bevolking?

NCDO onderzoekt regelmatig wat het Nederlandse publiek denkt over internationale samenwerking. Ook laat NCDO onderzoek uitvoeren over internationale vraagstukken die betrekking hebben op de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking. Dit is een samenvatting van een van deze onderzoeken. Het gehele onderzoeksrapport en een lijst met overige onderzoeken kunt u vinden op www.ncdo.nl.

Postadres:
Postbus 94020
1090 GA Amsterdam

Bezoekadres:
(hoofdingang KIT)
Mauritskade 63
1092 AD Amsterdam

tel: 020 568 87 55
fax: 020 568 87 87
info@ncdo.nl
www.ncdo.nl

Focus op zelfredzaamheid

Op de open vraag waar ontwikkelingssamenwerking zich in de toekomst op moet richten, geeft een kwart van de Nederlanders zelfredzaamheid aan als het belangrijkste doel. 24 procent noemt scholing en educatie. Dit wordt gevolgd door gezondheidszorg (16 procent) en voedselvoorziening (14 procent) en tot slot drinkwatervoorzieningen (12 procent). Als het gaat om ontwikkelingstaken komt naar voren dat de EU zich, ten opzichte van andere actoren, vooral met abstracte, grote thema's moet bezighouden. Dit zijn thema's als: vrede en veiligheid, milieu, mensenrechten, goed bestuur en duurzame landbouw. Op de vraag waarom deze thema's aan de EU worden toebedeeld is het meest genoemde antwoord: omdat de EU een invloedrijk orgaan is. Daarnaast noemt men solidariteitsmotieven, de beschikking over middelen en het coördinerende vermogen van de EU.

Impact groot, efficiëntie klein

Hoeveel kunnen actoren in de ontwikkelingssector bereiken? 85 procent van de Nederlanders denkt dat de Verenigde Naties (VN) veel kunnen bereiken, gevolgd door internationale hulporganisaties (83 procent). Op de derde plaats staat de EU met 73

procent. De Nederlandse regering eindigt op de negende plaats. De ranglijst van efficiëntie van actoren in de ontwikkelingssector ziet er anders uit: Internationale hulporganisaties staan bovenaan (72 procent). Daarna volgen de VN (66 procent) en Nederlandse hulporganisaties (60 procent). 58 procent van de Nederlanders is van mening dat scholen en kerken efficiënt zijn. De EU staat op een zevende plaats met 50 procent (zie figuur 1). Op de vraag wat de sterke en zwakke punten van een eigen ontwikkelingsbeleid van de EU zijn, kan een ruime meerderheid geen antwoord geven. 18 procent noemt samenwerking en invloed als sterk punt. Onoverzichtelijkheid en versnippering zijn de meest genoemde zwakke punten.

Een goede zaak?

Het merendeel van de Nederlanders (81 procent) vindt het een (zeer) goede zaak dat Brussel aan ontwikkelingssamenwerking doet. Minder dan een tiende (7 procent) vindt dit een (zeer) slechte zaak. Meer dan een kwart van de positief gestemden kan niet aangeven waarom zij hulp vanuit Brussel een goede zaak vinden (27 procent). Degene die dit wel kunnen, geven het vaakst aan dat

de EU een gezaghebbend orgaan is (26 procent). Nederlanders die negatief staan tegenover Brussel als hulpverlener geven als argument dat het dubbelop is (31 procent) en te bureaucratisch (25 procent).

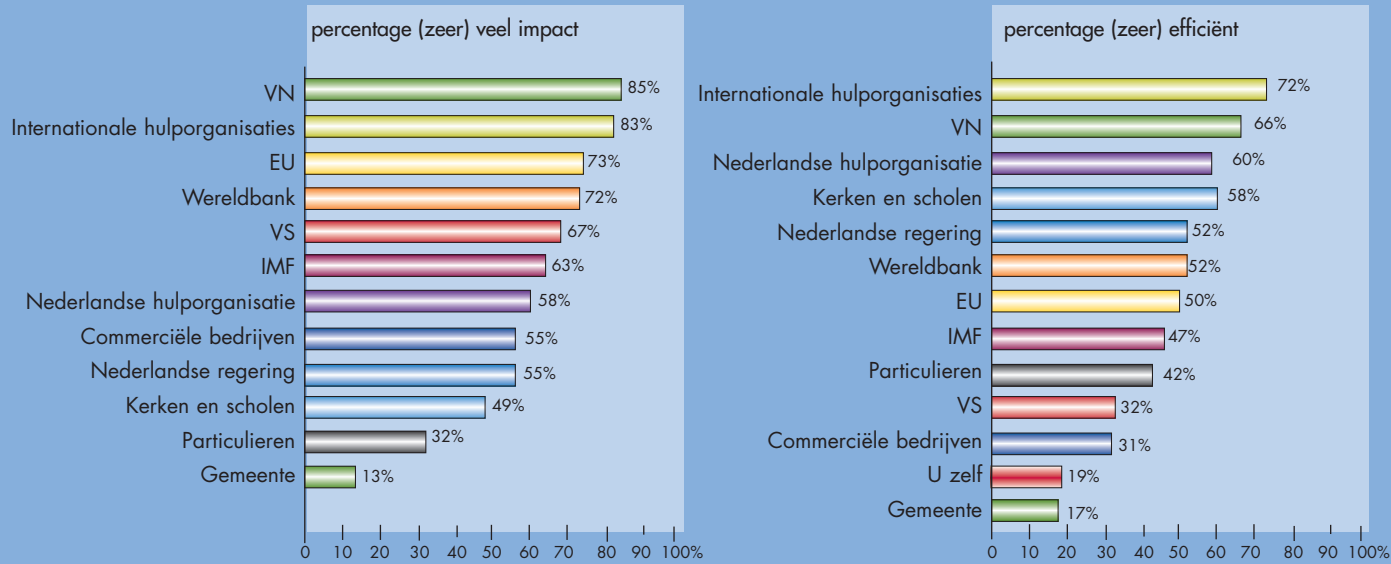
Motieven voor ontwikkelingshulp

Meer dan de helft van de Nederlanders (53 procent) noemt wereldwijde stabiliteit en gelijkheid als motief voor de EU om ontwikkelingshulp te bieden. Bijna eenderde van de respondenten (30 procent) noemt democratie en goed bestuur, gevolgd door het helpen van mensen in nood (29 procent). Deze motieven zijn altruïstisch. Motieven voor ontwikkelingshulp uit eigen belang worden minder genoemd. 22 procent noemt het creëren van een afzetmarkt. Daarna kiest men het voorkomen van immigratie (18 procent) en terrorisme (9 procent).

Gezamenlijke afstemming

Steun voor elementen uit EU ontwikkelingsbeleid is het grootst bij de stelling 'De EU moet zorgen dat de lidstaten gezamenlijk afstemmen waar ontwikkelingshulp naar toe gaat'. Meer dan driekwart (80 procent) is het met deze stelling (zeer) eens. Meer dan tweederde van de Nederlanders (68

figuur 1: Impact en efficiëntie van actoren in de ontwikkelingssector

procent) vindt dat de EU een eigen minister voor buitenlandse zaken moet hebben. De helft vindt dat een taakverdeling moet komen, waarbij in ieder ontwikkelingsland één EU-land de leiding heeft. 30 procent is voorstander van een voorkeursbehandeling van voormalige koloniën bij toegang tot de Europese markt.

Wat geeft Nederland uit?

Meer dan eenderde van de mensen weet welke overheid per inwoner het meest uitgeeft aan ontwikkelingssamenwerking, namelijk de EU. Bijna de helft weet geen antwoord. 7 procent denkt dat het juiste antwoord de VS is, evenals Canada. 4 procent noemt Japan of Australië. Op de vraag hoeveel procent de Nederlandse overheid van haar ontwikkelingsbudget afdraagt aan de EU geeft één op

de tien mensen het juiste antwoord, namelijk 10 procent. 37 procent weet geen antwoord. Wanneer de deelnemers verteld wordt dat Nederland 10 procent afdraagt geeft meer dan eenderde (35 procent) aan dit aan de hoge kant te vinden. Bijna de helft (41 procent) is neutraal en bijna tweetiende (17 procent) vindt het aan de lage kant.

Hulp voor allerarmsten

Bijna tweederde van de Nederlanders (65 procent) geeft aan dat de EU haar budget voor OS zou moeten besteden aan de allerarmste landen van de wereld. Op de tweede plaats staan de achtergestelde gebieden binnen Europa, waar volgens 43 procent van de Nederlanders de EU-hulp naar toe mag. Ook een kwart (25 procent) van de mensen is voor het besteden

van hulp aan Afrika ten zuiden van de Sahara. De scores voor de andere gebieden zijn te verwaarlozen. Nederlanders denken dat het meeste ontwikkelingsgeld van de EU besteed wordt aan het bevorderen van de economie door landbouw, visserij, industrie, mijnbouw, handel en toerisme (31 procent). Daarnaast noemt ook 31 procent noodhulp en wederopbouw bij grote rampen en burgeroorlogen. Op de derde plaats staat het zorgen voor sociale behoeften zoals onderwijs, gezondheid en water. In werkelijkheid geeft de EU 41 procent van haar budget uit aan de laatstgenoemde sociale sectoren. De eerste twee genoemde terreinen ontvangen respectievelijk 6 en 14 procent van het EU budget.

© mei 2008 NCDO

INLEIDING

In opdracht van NCDO deed TNS NIPO onderzoek naar de kennis en mening van Nederlanders over ontwikkelingssamenwerking door de Europese Unie (EU). Eind 2007 vond een kwalitatief onderzoek plaats, gevolgd door een kwantitatief onderzoek in februari 2008.

33 mensen namen deel aan vier focusgroepen tijdens het kwalitatieve onderdeel. Dit onderzoek gold als basis voor het kwantitatieve deel, waarbij 1.035 Nederlanders een online vragenlijst invulden. De deelnemers vormen een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder. Ze werden getest op hun kennis over het aandeel en de aandachtsgebieden van de EU in ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast beantwoordden ze vragen als: Wat vindt u van het bereik en de efficiëntie van de EU en andere actoren op het terrein van ontwikkelingssamenwerking? Welke landen of werelddelen ontvangen de meeste ontwikkelingshulp van de EU? Wat zijn de motieven van de EU om deze hulp te bieden? En wat zijn de sterke en zwakke punten van de EU op dit gebied? In deze samenvatting staan de belangrijkste bevindingen. Meer informatie kunt u vinden op www.ncdo.nl